

Satirisk og morsom

Jens Hennebergkultur@nordjyske.dk

ROMAN Boris Vian: "Dagenes Skum" # # # # # Løvens Forlag introducerer med denne bog en ny serie: "Glemte Mesterværker". Det franske multitalent Boris Vian, der døde som 39-årig i 1959, var ven af Sartre og løst tilknyttet eksistentialismen, men måtte reagere mod dens humorløse bestræbelser. Det gjorde han bl.a. i denne absurde roman om kærlighed fra 1947. Den fortæller om den rige Colin, hans kok libertineren Nicolas, som er formand for den Filosofiske Kreds blandt arrondissementets tjenestefolk, og hans fattige ven Chick, som Colin generøst skænker en del af sin formue, så at han kan ægte den sentimentale Alise. Han bruger dog alle pengene på værker af Jean-Pol Partre, et ordspil på Jean-Paul Sartre. Der refereres parodisk mange gange til Sartres værker: "Kvalme" bliver til "Brækkets paradoks". Sværere er det at dechifrere "Bogstavet og Neonlyset", men mon ikke det er en frit oversættelse af Sartres "La Lettre et le Néon", på dansk "Væren og Intet"? Selv gifter han sig med den sarte Chloé. Hendes navn refererer til Duke Ellingtons "Chloe. Song of The Swamp", og hun får en dødbringende sygdom i form af sumpplanten åkande i lungen. Og sygdommen får katastrofale følger for alle. Det er en banal historie, men Vians fortællekunst hæver den op over alle banaliteter ved netop at forkrome banaliteterne. Vian foreholder sig meget frit til realiteterne. Han angiver, at forordet er skrevet i New Orleans i 1946 og angiver, at manuskriptet er færdiggjort i Memphis og i Davenport. Han har aldrig sat sine ben i USA! Han skaber en surreel verden, hvor f. eks. værelserne skrumper i takt med, at fattigdommen sætter ind. En lille tapper mus gør, hvad den kan, for at sollyset stadig kan trænge ind. Bogen er en saftig satire over den katolske kirkes kommercielle holdning i forbindelse med bryllupper og begravelser. Ligeledes findes passager, der beskriver vanvittige beskæftigelsesprojekter, så man føler sig hensat til Kafkas univers. Samleren portrætteres: Chick investerer store summer i værker af Sartre. Han finder bl. a. en udgave på "utakket toiletpapir". Han optager Sartres foredrag og vil have dem overspillet på "Mesters Skrig", læs "His Masters Voice". Det er en både tankevækkende og morsom roman, hvis hvasse satire i fin form har overlevet de næsten 70 år, der er gået siden udgivelsen. I øvrigt bestrider romanen en tiendeplads på en liste over det tyvende århundredes bedste romaner. Boris Vian: "Dagenes Skum." Oversættelse fra fransk: Lotte Teglskov 200 sider, 199 kr., Løvens forlag.